

Den 2. maj 2025
FVM 437

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2021/2115 og (EU) nr. 251/2014 for så vidt angår visse markedsregler og sektorstøtteforanstaltninger i vinsektoren og for aromatiserede vinprodukter

KOM (2025) 137

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til forordning med henblik på at forbedre mulighederne for, at vinsektoren i EU bliver økonomisk bæredygtig, da sektoren er udfordret af faldende efterspørgsel internt i EU og på eksportmarkederne. Forslaget giver medlemsstaterne bedre muligheder for at regulere produktionen af vin samt for at tilpasse sig de klimarelaterede udfordringer. Der er bl.a. fokus på at give vinsektoren bedre muligheder for at efterkomme efterspørgslen på vinprodukter med lavere alkoholindhold, hvorfor det foreslås, at de nuværende betegnelser for vine med lavere alkohol, dealkoholiseret vin og delvis dealkoholiseret vin erstattes af udtrykkene alkoholfri og alkohol-let, samt at der kan fremstilles aromatiserede vinprodukter fra vin med lavere alkoholindhold. Endvidere foreslås, at Kommissionen tillægges beføjelser til at fastlægge nærmere regler for, hvordan elektronisk angivelse af oplysninger om næringsindhold og ingrediensliste kan angives og i denne forbindelse give mulighed for, at der kan anvendes piktogrammer i stedet for tekst. Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Regeringen støtter generelt forslaget.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2025) 137 af den 28. marts 2025 fremsendt forslag om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013, (EU) 2021/2115 og (EU) nr. 251/2014 for så vidt angår visse markedsregler og sektorstøtteforanstaltninger i vinsektoren og for aromatiserede vinprodukter. Forslaget er oversendt til Rådet den 7. april 2025 i dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 42, stk. 1, og artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF-artikel 294.

Formål og indhold

Kommissionens forslag følger af anbefalingerne fra højniveaugruppen for vin af december 2024. Højniveaugruppen for vin blev nedsat for at komme med anbefalinger til EU's vinpolitik under den fælles

landbrugspolitik for at løse udfordringerne i vinsektoren. Højniveaugruppen bestod af nationale eksperter fra medlemsstaternes administrationer samt Kommissionen. Højniveaugruppen mødtes fire gange i løbet af efteråret 2024, hvor der ved første og sidste møde var deltagelse af interessenter fra vinsektoren i EU.

Kommissionens forslag skal hjælpe vinsektoren med at tilpasse sig udfordringerne i vinsektoren, såsom en faldende efterspørgsel i EU og tredjelande og hermed følgende overproduktion, klimarelaterede udfordringer og tilpasning til efterspørgsel på nye produkter, bl.a. vin med lav eller ingen alkohol. Kommissionen begrundede nødvendigheden af forslaget med det faldende vinforbrug i EU, samt at de traditionelle eksportmarkeder er påvirket af en kombination af reduceret forbrug og geopolitiske faktorer, der medfører usikre eksportmønstre. Hertil kommer vinsektorens sårbarhed over for klimaændringer med en følgende uforudsigelighed med hensyn til produktionen, der presser priserne og hermed også vinavlernes mulighed for at modstå tilfælde med ekstreme vejrforhold.

Forslaget vil ændre plantningsrettighederne for vin i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) til at følge de anbefalinger, som højniveaugruppen kom frem til. Reglerne herom gælder medlemsstater med vindyrkning på mere end 10.000 hektar. Forslaget medfører en udvidelse af perioden for udnyttelsen af genplantningsrettighederne fra seks til otte år. Ligeledes fjerner forslaget den administrative sanktion for vinavlere, der giver afkald på plantningsrettigheder, der er tildelt inden den 1. januar 2025. Plantningsrettighederne ændres for at give mulighed for vinavlerne til at tilpasse sig markedssituationen samt fjerne ellers overskydende produktionspotentialer.

Forslaget vil give medlemsstaterne større mulighed for at sætte begrænsninger for tildelingen af nye plantningsrettigheder. Det vil være muligt at begrænse nye plantningsrettigheder på regionalt niveau samt for områder med en overskydende produktion, hvor der er brugt nationale eller EU-tiltag til at begrænse overskydende udbud af vin, såsom destillering (omdannelse af overskydende vin til sprit til brug i industrien), grøn høst (høstning af planterne inden druerne er modne) eller rydningsstøtte (støtte til rydning af planterne). Yderligere får medlemsstaterne større fleksibilitet til at udarbejde regler, der styrer den geografiske fordeling af vindyrkning og opfordrer til brug af bestemte vinsorter og dyrkningsmetoder. Medlemsstaterne får endvidere mulighed for at fastsætte maksimale udbytter og regler for forvaltning af vinlagre under hensyntagen til forslag fra anerkendte producentorganisationer eller brancheorganisationer.

Desuden tilføjes grøn høst samt rydningsstøtte som muligheder, hvor der kan benyttes nationale midler til at afværge en krisesituation. For nuværende er det kun muligt at bruge nationale midler til destillering af overskydende vin. Hertil kommer en ændring, der øger den maksimale nationale støtte, som en medlemsstat må give til vinsektoren fra 15 pct. til 20 pct. af de samlede midler, der er til rådighed fra EU for medlemsstaten til vinsektoren. I CAP-planforordningen ((EU) 2021/2115) tilføjes producentorganisationer, der administrerer vinproduktion under PGI (beskyttet geografisk indikation) eller PDO-ordningerne (beskyttet geografisk oprindelse), således at de kan få støtte til promovering af vinturisme. Den maksimale periode for støtten til promovering af vin i tredjelande udvides også fra tre til fem år. Yderligere tilføjes der en mulighed for at give støtte på op til 80 pct. af omkostningerne til investeringer, der skal afhjælpe klimaforandringer eller hjælpe med tilpasning hertil.

Med forslaget foreslås ændring af gældende regler for betegnelser af vine med et reduceret alkoholindhold, således at udtrykkene "alkoholfri" og "alkohol-let" kan anvendes. "Alkoholfri" kan anvendes, hvis alkoholindholdet er reduceret, så det ikke overstiger 0,5 pct. "Alkohol-let" kan anvendes, hvis alkoholindholdet er over 0,5 pct. og mindst 30 pct. under minimusindholdet for den pågældende vinkategori. De nuværende betegnelser er henholdsvis "dealkoholiseret" og "delvis dealkoholiseret". Ifølge forslaget kan aromatiske vinprodukter også fremstilles af vin, der har undergået en dealkoholisering.

Ifølge forslaget tillægges Kommissionen beføjelser til ved delegerede retsakter at fremsætte nærmere regler om elektronisk angivelse af ingrediensliste og næringsdeklaration på mærkningen af vin og aromatiske vinprodukter.

Ifølge forslaget revideres beskrivelsen af det aromatiserede vinprodukt "Glühwein", således at det bliver muligt at anvende rosévin i produktionen af "Glühwein".

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg, der er ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Lov nr. 407 af 25. april 2023 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Eventuelle udgifter vil blive dækket af de budgettildelinger, der allerede er tildelt medlemsstaterne til vinsektoren eller af nationale midler fra den enkelte medlemsstat. Forslaget indeholder bestemmelser, der giver medlemsstaterne en vis fleksibilitet til at øge den finansielle EU-støtte til visse typer interventioner og støttemodtagere inden for rammerne af de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik. Virkningen af den fleksibilitet, der er indført i den politiske ramme, kan på nuværende tidspunkt ikke måles. Danmark har ikke fået tildelt EU-midler til en strategisk plan for vinproduktion, og Danmark har ikke en strategisk plan herfor. Derfor har forslaget ingen økonomiske konsekvenser for Danmark. De foreslåede ændringer vedrørende betegnelser for vin med reduceret alkoholindhold, elektronisk angivelse af ingrediensliste og næringsdeklaration og krav til "Glühwein" forventes ligeledes ikke at få statsfinansielle eller administrative konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring på høringsportalen, i § 2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er ikke indkommet høringssvar.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt en bred opbakning til forslaget i Rådet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt forslaget, og regeringen finder, at der generelt set bør være fokus på en yderligere markedsorientering af vinsektoren. Regeringen støtter, at der sker en reduktion af sektorens samlede produktionspotentiale med fleksible regler for medlemsstaterne til at forhindre overproduktion, herunder bl.a. med henblik på at sikre mindsket behov for krisestøtte. Det er dog vigtigt for regeringen,

at Kommissionen tilvejebringer en konsekvensanalyse af forslaget. Regeringen vil arbejde for, at forslaget bidrager til klimatilpasning i sektoren og grøn omstilling, herunder økologisk produktion. Regeringen er positiv over for en ensretning af udtryk, der kan gøre det nemmere for forbrugerene at vælge drikkevarer med lavere alkoholindhold. Regeringen finder dog generelt, at dette bør ske i den generelle fødevarelovgivning frem for i sektorspecifik lovgivning. Regeringen finder endvidere, at mærkning ikke må kunne være vildledende.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.